

{tab=Η ιεραρχία}

Η πολύπλοκη διοικητική οργάνωση των μυκηναϊκών κρατιδίων δε θα ήταν δυνατή χωρίς την ύπαρξη μιας τάξης ευγενών και υπαλλήλων που θα εφαρμόζαν τους νόμους στην περιφέρεια. Η οργάνωση της υπαλληλικής ιεραρχίας φαίνεται ότι συνδεόταν με ένα αυστηρό και πολύπλοκο σύστημα γαιοκτησίας. Εκτός από τον άνακτα πολλά πρόσωπα είχαν ειδικά δικαιώματα και προνόμια στην κατοχή της γης, την οποίαν λάμβαναν ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες τους.

Το βασίλειο της Πύλου χωριζόταν σε δεκαέξι διοικητικές επαρχίες. Οι τοπικοί άρχοντες ονομάζονται **koretai** και είχαν ως αναπληρωτές τους **prokorete**. Σε ανάλογα αξιώματα αναφέρονται και άλλοι εδικοί τίτλοι, όπως οι

karawiporo

, δηλαδή οι κλειδούχοι, και οι

duma

, που ήταν μάλλον επόπτες. Ένας άλλος τίτλος ήταν οι

moroga

, οι κάτοχοι δηλαδή μοίρας ή κλήρου που ήταν και αυτοί ανώτεροι διοικητικοί υπάλληλοι αλλά δεν συνδέονταν άμεσα με την ανακτορική αυλή. Τον τίτλο των κλειδούχων ήταν δυνατό να κατέχουν και γυναίκες-ιέρειες. Το γεγονός αυτό δείχνει ότι οι γυναίκες κατείχαν αξιώματα της πολιτικής ιεραρχίας, ενώ παράλληλα αποτελεί μια από τις βέβαιες περιπτώσεις στη μυκηναϊκή διοίκηση που ένα πολιτικό αξίωμα συνδυάζεται με ένα θρησκευτικό.

Στα μυκηναϊκά κείμενα αναφέρεται συχνά η λέξη **damo**, ο δήμος ή το χωριό, που δήλωνε τόσο το γεωγραφικό χώρο όσο και τον πληθυσμό των κοινοτήτων. Από τα συμφραζόμενα δε φαίνεται ότι η λέξη περιείχε κάποια διοικητική σημασία, σήμαινε όμως το συλλογικό σώμα του λαού καθενός από τα διοικητικά διαμερίσματα. Οι λέξεις δήμος και τελεσταί χρησιμοποιούνται και ως συνώνυμες, πράγμα που σημαίνει ότι οι μεγαλοκτηματίες εκπροσωπούσαν μερικές φορές το λαό. Ένα από τα αξιώματα που αναφέρονται στην Πύλο ήταν ο

damokoro, ένα σύνθετο

επίθετο από το δήμος και το κορετήρ (korete). Οι damokoro ήταν υπάλληλοι διορισμένοι από τον άνακτα. Μια μοναδική φορά αναφέρεται η λέξη

kerosija

, η οποία παραπέμπει ετυμολογικά στη γερουσία της κλασσικής Αθήνας. Κατά τη μυκηναϊκή εποχή, η γερουσία θα πρέπει να ήταν ένα τοπικό συμβούλιο το οποίο συνεδρίαζε υπό τον τοπάρχη.

Στην Πύλο και την Κνωσό παραδίδεται και ο τίτλος **Kamaeu**, που αναφέρεται ίσως σε συγκεκριμένα πρόσωπα και όχι σε τίτλους. Τα πρόσωπα που έφεραν αυτό το όνομα ανήκουν στα χαμηλά κοινωνικά στρώματα και περιλάμβαναν ένα "δούλο του θεού" και έναν αρτοποιό. Οι λέξεις **doero** και **doera**

των ανακτορικών κειμένων είναι οι δούλοι ή οι σκλάβοι που δούλευαν στην υπηρεσία διάφορων ιδιωτών ή του ανακτόρου.

Τα κείμενα των πινακίδων αφορούν συνήθως τους ηγεμόνες, τους ευγενείς, τους ανώτερους αξιωματούχους ή τους δούλους τους. Ανάμεσα σε αυτά τα ακραία επίπεδα της ιεραρχίας βρισκόταν η μεγαλύτερη αριθμητικά τάξη του εργαζόμενου πληθυσμού. Η τάξη των επαγγελματιών περιλάμβανε τους ανακτορικούς τεχνίτες, τους ναυτικούς, τους οικοδόμους και μια ομάδα που ονομαζόταν "δούλοι του θεού". Ο μεγάλος αριθμός των διαφορετικών επαγγελμάτων δείχνει ένα εξελιγμένο σύστημα ειδικεύσεων και μια άριστη οργάνωση στον καταμερισμό της εργασίας.

Στα κείμενα των πινακίδων που βρέθηκαν στο ανάκτορο της Πύλου περιέχονται σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τις διάφορες μορφές γαιοκτησίας, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που είχαν οι γαιοκτήμονες απέναντι στην κεντρική εξουσία. Το κράτος έδειχνε ένα διαρκές ενδιαφέρον για τις διάφορες αγροτικές περιφέρειες. Αξιωματούχοι ταξίδευαν σε διάφορες περιοχές για να επιθεωρήσουν τα κοπάδια και να ενημερωθούν σχετικά με την πορεία των καλλιεργειών. Μια πολύ ενδιαφέρουσα σειρά κειμένων από το ανάκτορο της Πύλου που αναφέρεται στο θρησκευτικό κέντρο **Pa-ki-ja-ne** περιέχει σχόλια του γραφέα για τις τοπικές συνθήκες, τα οποία προϋποθέτουν κάποια μορφή προσωπικής επαφής.

Στα κείμενα των πινακίδων αναφέρονται δύο είδη γαιοκτησίας: τα **ki-ti-me-na** και τα **ke-ki-me-na**

. Η λέξη

ki-ti-me-na

συνδέεται συχνά με ιδιώτες, ενώ η γη

ke-ke-me-na

ήταν μάλλον στη δικαιοδοσία της κοινότητας. Έτσι μερικοί μελετητές βλέπουν ως ερμηνεία αυτών των όρων αντίστοιχα την ιδιωτική και τη δημόσια γη. Αυτοί που είχαν γη

ki-ti-me-na

πλήρωναν ενοίκιο στο κράτος και καλλιεργούσαν τα κτήματα έναντι υπηρεσιών, αλλά ίσως να ήταν και πραγματικοί γαιοκτήμονες που πλήρωναν φόρους σε σιτάρι. Οι ιδιοκτήτες αυτοί περιγράφονται συχνά ως τεχνίτες και βοσκοί. Ειδικά σε μια ομάδα κειμένων, στα Εα, αναφέρονται άτομα που λάμβαναν γη για τις υπηρεσίες τους στο ανάκτορο, αλλά δεν είχαν υψηλά αξιώματα. Τα άτομα που αναφέρεται ότι έχουν γη

o-na-to

από τους ιδιοκτήτες δε φαίνεται να έχουν κάποια σχέση άμεσης εξάρτησης από αυτούς. Ήταν άτομα που προέρχονταν από διαφορετικές κοινωνικές τάξεις. Αναφέρονται ως "δούλοι του θεού", θρησκευτικοί λειτουργοί, τεχνίτες και σπανιότερα δούλοι, ενώ μερικές φορές ήταν και οι ίδιοι κτηματίες. Καθένα από τα πρόσωπα που αναγράφονται στις πινακίδες αντιπροσώπευε ένα νοικοκυριό, στο οποίο ανήκαν και άλλα άτομα ή οικογένειες που βοηθούσαν στην καλλιέργεια της γης ή πρόσφεραν έκτακτες υπηρεσίες.

Τα μέχρι τώρα υπάρχοντα στοιχεία υποδεικνύουν ότι η βάση της μυκηναϊκής κοινωνίας δεν αποτελούνταν από κοινωνικά εξαρτημένους αγρότες. Η ύπαρξη μιας εξαρτημένης τάξης προτείνεται αντίθετα από το γεγονός ότι τα υψηλά ιστάμενα πρόσωπα μπορούσαν να παρέχουν άντρες ως κωπηλάτες και τεχνίτες και άλλοτε μπορούσαν να συνδέονται με το

Wanax

, τον

Lawagetas

ή τη θεά

Πότνια

. Εκτός από τον Lawagetas, τον ύψιστο άρχοντα, ένας μεγαλοκτηματίας με το όνομα Ekegyawo εμφανίζεται ως ισχυρή προσωπικότητα. Είχε στην κατοχή του δύο σιτοβολώνες, πάνω από 1100 συκίες και άλλες τόσες ρίζες αμπελιών. Σύμφωνα με μια άλλη ομάδα πινακίδων, πρόσφερε αγροτικά προϊόντα και ζώα, ενώ του επιτρεπόταν κατ' εξαίρεση να προσφέρει κρασί σε ιερό. Ένα άλλο πρόσωπο, ο Ke-re-te-u, κατείχε κτήματα, τα οποία θα του απέδιδαν ένα μεγαλύτερο σύνολο σιταριού, απ' ότι θα αναλογούσε στον Lawagetas.

{tab=Διοικητικές υποδιαιρέσεις}

Πύλος, το βασίλειο

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Κυριακή, 02 Νοέμβριος 2008 18:11 - Τελευταία Ενημέρωση Κυριακή, 02 Νοέμβριος 2008 18:15

